

ŠIALENÁ SVETOMÁNIA

Časopis žiakov ZŠ Dr. M. Hodžu, Bratislava

Jún 2004

Milí čitatelia,

tak ako každý rok o takomto čase odchádzajú deviatci a tak sa všetci posunieme o rok vyššie. Medzi nimi odchádzajú aj terajší redaktori, ktorí vám doteraz ponúkali časopis. Chceme sa im za ich prácu poďakovať a zaležať im v novej škole dobré známky.

Nechceme, aby časopis zanikol. Budeme v jeho vydávaní pokračovať. Na spoluprácu privítame všetkých, ktorí majú záujem a chceli by so zaujímavými nápadi, článkami, myšlienkami prispievať do časopisu.

Želáme všetkým učiteľom i žiakom pekné a veselé prázdniny.

Daniel a Samuel Furkovi

Obsah

Osobnosť	2
Ťahák zo zemepisu	4
Krížovka	5
Zo sveta vedy a techniky	6
Čo letí	7
Relax po písomke	8

Kontakt:

samuel.furka@zoznam.sk

danielfurka@zoznam.sk

Všetkým, ktorí sa zapojili do súťaží či olympiád a tak reprezentovali našu školu, blahoželáme!

Osobnosť

Asi každý zo žiakov ju má rád. Vždy milá, usmievavá, prúsery svojich žiakov sa snaží riešiť s nadhľadom. Tak poznáme našu učiteľku angličtiny pani Holičovú.

- Ako ste sa dostali k povolaniu učiteľa?
 - Jednoducho. Prihlásila som sa na pedagogickú fakultu, vyštudovala som slovenčinu a angličtinu a stala som sa učiteľkou.
- Prečo ste si vybrali angličtinu? Je predmet, ktorý by ste vyučovali radšej?
 - Angličtina ma bavila, odkedy som sa ju začala učiť. Keby som mala učiť niečo iné, neučila by som. Preto učím až od roku 1990.
- Ako sa vám pracuje na ZŠ Dr. M. Hodžu? Keby ste dostali ponuku robiť inde, odišli by ste?
 - Veľmi dobre. Ponuky boli – ako vidíš, som tu.
- Dennodenne navštevujete našu školu. Čo by ste na nej zmenili?
 - Nerozmýšľala som o tom. Organizačné záležitosti ma nikdy nezaujímali. Rozmýšľam len o hodinách anglického jazyka. Čo by si na nich zmenil ty?
- Keby ste sa mali ohodnotiť jedným slovom, aký ste učiteľ?
 - Kľudný.
- Každý mal detské sny o svojom povolání. Čím ste chceli byť vy?
 - Vždy som chcela byť učiteľkou, ale nie vždy som učila. Do roku 1990 som robila v BEZke a sprevádzala som aj turistov pre Bratislavskú informačnú službu.
- Čo váš prospech? Aký ste boli študent? Akú ste mali najhoršiu známku na vysvedčení?
 - Na strednej škole – dnešné gymnázium Vazovova – priemerný. Najhoršiu známku som mala trojku z matematiky. Ale najväčšie problémy som mala s latinčinou a chémiou, aj keď som z nich mala dvojky.
- Po skončení ste pokračovali na vysokej škole. Ako ste to zvládali?
 - Na vysokej škole som študovala to, čo ma bavilo, takže to bolo fajn a úplne bez problémov. Zábava.
- Akú hudbu počúvate? Viete hrať na nejakom hudobnom nástroji?

- Chodila som päť rokov na klavír, ale boli to muky aj pre mňa, aj pre moje okolie. Dnes už neviem zahrať nič. Počúvam oldies, 60. – 80. roky. Najradšej Karla Kryla, Rangers, Spirituál Kvintet.
- Váš najkrajší zážitok, na ktorom sa vždy znova zasmejete?
 - Tlmočila som meditáciu. Účastníci ležali na zemi, relaxovali. Hovorila som, aby si uvoľnili ruky, nohy, sústredili sa na dych. Jeden účastník relaxoval tak dokonale, až zaspal. A nielen to. O chvíľu sa ozvalo hlasné chrápanie. Nemohla som ďalej tlmočiť, lebo mi to prišlo strašne smiešne. Zhrozila som sa, že sa začnem nahlas smiať a celú meditáciu pokazím. Predstav si: hrobové ticho, do toho chrápanie a ešte by som tam mala pridať aj môj smiech?
- Na strednej škole sa všetci dostanú ku všeličomu. Aký máte vzťah k alkoholu? Skúsili ste už niekedy niečo?
 - Alkohol neobľubujem, nefajčím. A nesúhlasím s tvrdením, že všetci sa dostali ku všeličomu. Nie všetci. Každý má vlastné svedomie.
- Aké sú vaše zlozvyky? Určite nejaké máte.
 - Maškrtenie.
- Veríte v UFO? Nemáte strach, že fakt existujú a že vás unesú?
 - UFO v preklade znamená „neidentifikovaný lietajúci objekt“, čo môže byť hocičo. Nevidím dôvod, prečo by som sa mala báť napríklad balóna alebo nejakého svetelného efektu.
- Ktoré mesto alebo miesto by ste chceli navštíviť, máte nejakú vysnívanú dovolenku?
 - Vysnívanú dovolenku nemám, ale raz by som chcela ísť napríklad do Nórska, Írska, Izraela.
- Chodíte športovať a ak hej, dostali ste za to nejaké ocenenie?
 - Už športovať nechodím. Keď som ešte robila v BEZke, bola som v turisticko – lyžiarskom oddiele Spartaku BEZ. Nešlo o súťažné lyžovanie, ale rekreačné. Takmer každý víkend sme chodili do hôr, v lete na turistiku, v zime na lyžovanie.
- Chodíte sa niekde zabávať? Tancujete, kino, divadlo, bowling, koncerty?
 - Nie.
- Čo nemôže chýbať vo vašom dennom programe?
 - Čas na stíšenie sa, zamyslenie, sa. Ináč povedané, čas pre Boha.
- Aký bol váš najkrajší darček?
 - Bicykel. Na uliciach bolo vtedy málo áut, takže sa ním dalo dostať hocikde. O pár rokov, keď som bola ôsmačka, som s ním skončila v priekope. Bicykel bol súci už len do šrotu, ja som nejakým zázrakom skončila len s rozbitými kolenami.
- Ďakujem za rozhovor.

Zhovárал sa Samuel Furka

Ťahák zo zemepisu

krížom - krážom - letom – svetom - morom – mestom

Večne zelené záhrady - Arborétum Mlyňany

Záhrada má 109 rokov. Preslávila ju tuja mlyniarska a vždyzelený dub Ambrózyho, ktoré sa odtiaľto rozšírili do celého sveta. Zakladateľ dr. Štefan Ambrózy mal šťastie, že stretol záhradníka Jozefa Mišáka. Jeden mal peniaze a vedomosti, druhý vedomosti a skúsenosti. To im umožnilo splniť svoj životný sen - záhradu vždyzelených rastlín v našich podmienkach. Od začiatku sa snažili držať zásady, že každý vysadený strom či ker musí vytvárať prirodzený celok. Týmto podmienkam bol dokonca prispôsobený i kaštieľ, ktorý dostavali v roku 1894. Zvod dažďovej vody zo strechy vytvára malý vodopád, ktorý uzatvára alpinium. Ich pestovateľské skúsenosti a rady patria doteraz k veľmi aktuálnym.

V kaštieli však nežil len gróf, ale i pani grófká, o ktorej sa na okolí hovorilo, že sa snažila mnohé situácie riešiť s vtipom. Keď jej pred nosom ukradli prvé tri plody z mladej slivky, na ktoré sa chodila každý deň pozeráť kedy dozrú, s ľútosťou v hlase všade hovorila: "Keby mi aspoň povedali, akú mali chuť!" Takto sa snažila vypátrať zlodēja. Už poučená, pri preberaní skladovaného hrozna osobne dozerala na to, aby robotníčky pri práci neustále rozprávali a nezjedli ani gulôčku z jej milovaného ovocia.

Práca zakladateľov a ich pokračovateľov nebola bez problémov. Zimy 1928, 1983, keď teploty klesli pod -31°, suché a horúce letá 1947 a 1983 poškodili množstvo rastlín. Víchrica v roku 1990 bola vraj taká silná, že 50 cm hrubé stromy sa lámali ako zápalky. Ale príroda dokázala zregenerovať väčšinu rastlín. Dokonca do takej miery, že sa rozšírili a stali sa súčasťou okolitej prírody. A ešte v jednom malo arborétum šťastie. Sídli tu Slovenská akadémia vied, vďaka ktorej sa pôvodná zbierka nielen zachovala, ale i významne rozšírila. Doteraz máme možnosť obdivovať nádherné vavrínovce, mahóniu, cezmíny, rôzne druhy bambusov, či skutočný klenot sekvojovec mamutí zo Severnej Ameriky, ktorý vo svojej domovine dorastá do výšky 100 metrov.

Zostáva len dúfať, že i naďalej sa podarí zachovať s toľkou láskou a nadšením budované dielo.

Kde to nájdeme:

Medzi Nitrou a Zlatými Moravcami odbočíme cez Tesárske Mlyňany do Viesky nad Žitavou.

-hf, sf-

Viete, že...

- ... Waleskou národnou rastlinou je pór?
- ... väčšina severného Holandska leží pod úrovňou hladiny mora? Odvodňovanie krajiny sa začalo v jedenástom storočí a doteraz sa z mora získalo 7700 km² pôdy.
- ... najrýchlejšie rastúca rastlina a najvyššia bylina – bambus za 24 hod. vyrastie až o 1 m a dorastá do výšky 50 m?

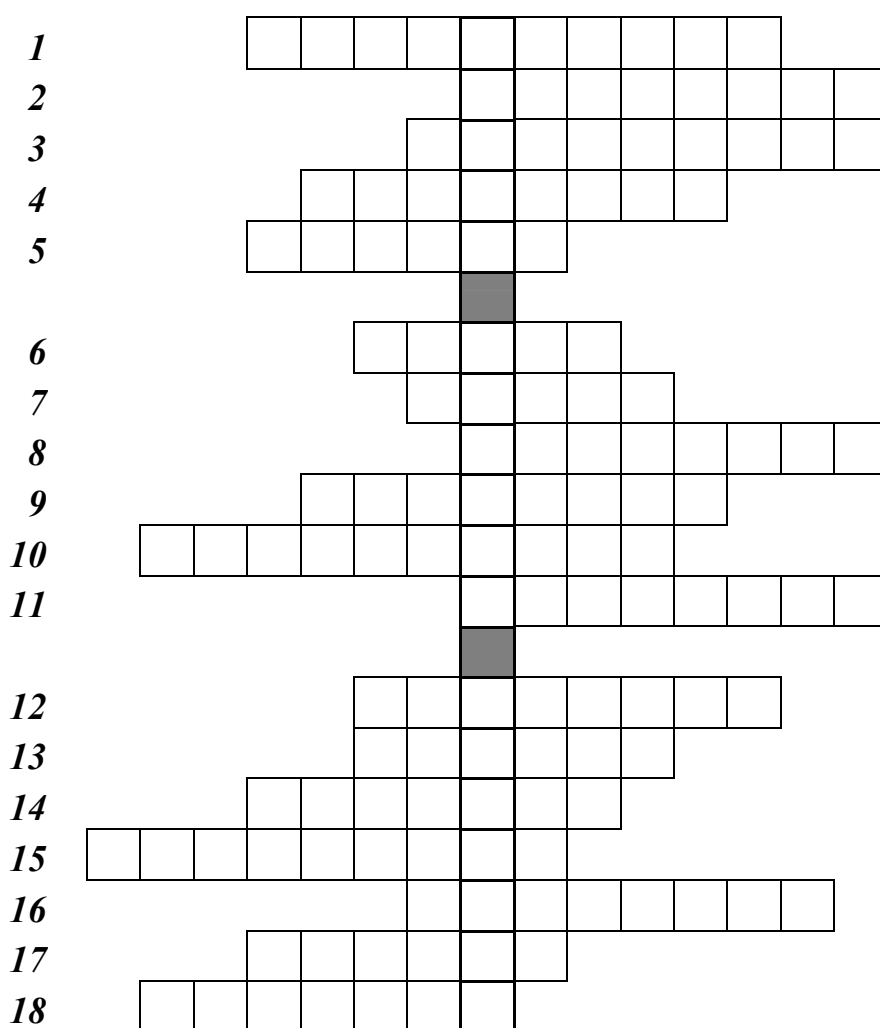
-df-

Krížovka

Bolívia je už na prvý pohľad zaujímavá tým, že v nej žije najviac pôvodných obyvateľov Latinskej Ameriky. Väčšinu osemmiliónového národa tvoria kmene Kečuov a Aymarov. Mimo mesta La Paz, ktoré je najvyššie položeným hlavným mestom na svete, nestretnete prakticky okrem Indiánov nikoho. Táto krajina dostala kvôli prírodným pomerom a životným podmienkam prezývku...

... akú, to sa dozviete z hrubo orámovanej tajničky v strednom stĺpci:

1 Starogrécke divadlo. **2** Svetová počítačová sieť. **3** Súčiastka televízora, na ktorú sa radi pozeráme. **4** Druh hviezdárskeho ďalekohľadu. **5** Lôžko delovej hlavne. **6** Les studeného pásma. **7** Puzdro na šípy. **8** Súčiastka lampy, čo sa vždy vypáli. **9** Bezstavovec, ktorý má viac než desať nôh. **10** Dĺžková jednotka. **11** Krajina vychádzajúceho slnka. **12** Najdlhšia rieka sveta. **13** Súostrovie medzi Afrikou a Madagaskarom. **14** Ohybný slovný druh. **15** Vynálezca kníhtlače. **16** Cicavec s prehnane dlhými bodlinami. **17** Chrobákove vrchné krídla. **18** Najstaršie geologické obdobie Zeme.

Zo sveta vedy a techniky

novinky – vynálezy - zaujímavosti – rady - nápady - tipy

O prapočítačoch

- 1642** Blaise Pascal (1623 - 1662) zostrojil mechanický počítač, ktorý sa skutočne používal v účtovníctve.
- 1805** Joseph Jacquarel (1752 - 1834) zostrojil automatické krosná. Vzory na tkanie sa určovali predierovanými štítkami.
- 1833** Charles Babbage navrhol analytický stroj - prvý univerzálny programovateľný počítač.
- 1890** Herman Hollerith (1860 - 1929) použil systém diernych štítkov, aby trojnásobne urýchlil výpočty pri sčítaní ľudu v USA.
- 1946** Inžinieri v USA zostrojili prvý elektronický číslicový počítač.
- 1951** V USA sa začal predávať prvý hromadne vyrábaný počítač Univac 1.
- 1969** Štyri americké univerzity spojili svoje počítače pomocou vojenskej siete ARPANET. Táto sieť sa stala základom Internetu, ktorý sa zase stal ideálnym biotopom pre vírusy, červy, trójske kone a ostatnú háveď. Dobré, že sa Pascal toho nedožil!

-df-

Červy

Červy (worms) sú momentálne najrozšírenejšie a najobávanejšie programy napádajúce váš počítač. Rozširujú sa väčšinou prostredníctvom internetu ako príloha v emailovej správe. Tieto nakazené emaily automaticky generované červom pôsobia zväčša veľmi lákavo a dôveryhodne, vďaka čomu ich užívatelia spustia, čím červa aktivujú. Ten môže spôsobiť istý druh deštrukcie a bez vášho vedomia vygeneruje emaily, napísané pod vašim menom a rozošle na emailové adresy, ktoré nájde v počítači.

Ako sa proti červom brániť?

- Dávajte si pozor na emaily, ktoré vám prichádzajú.
- Ak neviete, od koho email pochádza, prípadne nerozumiete tomu, čo vám váš známy posielal, neotvárajte prílohu!
- Vonkoncom neotvárajte prílohu, ak je v nej súbor s príponou EXE, COM, PIF, VBS, BAT a podobne.
- Často je červ schovaný aj pod tak nevinným názvom, ako je napríklad BritneySpears.JPG.pif. Na prvý pohľad ide o obrázok typu jpg, dôležité je, akou príponou súbor končí.

Dávajte si pozor na otváranie neznámych príloh v emailoch.

Peter Harum

Čo letí

móda - hudba - film - mobily - počítače - audio - video

Móda

Baby - Hit leta: neónové náušnice, farebné náramky, plátenné tenisky, biele trojštvrťové nohavice, najlepšie ukončené zaťahovacími sponami. Zvonové nohavice už nie sú in.

Chalani – nohavice s rôznym počtom vreciek rôznych veľkostí.

V móde sú džínsy a džínsové sukne. Vsádza sa na originalitu a kvalitu materiálov a veselé farby.

V móde je dať si do očného bielka voperovať drahokam. Majitelia riskujú zápaly, zhoršenie zraku i slepotu, ale tvrdia, že im to za to stojí. Nám teda nie...

Film

Harry Potter – hlavný predstaviteľ Daniel Redcliff má pocit, že sa pomaly začína podobať Harrymu. Niektoré Harryho vlastnosti sa mu nepáčia, lebo je občas veľmi arogantný. Ale vraj aj napriek tomu ho má rád. Nový režisér Alfonso Cuarón mal počas nakrúcania zvláštne metódy práce. Často a zámerne nechával mladých hercov v štiche. Chcel, aby si poradili sami. Tretí príbeh je nebezpečnejší a strašidelnejší.

Božena Laktišová

Mobily

Neuchytili sa mobilové šperky Xelibri od Siemensu. Firma ich výrobu končí. Kým doteraz sa mobily stále zmenšovali, teraz sa zväčšujú. Okrem telefonovania dokážu fotografovať, filmovať videoklipy, nahrávať rozhovory, pamätať si poznámky, budiť majiteľa a niektoré sa s vami aj zahrajú. Ak sa nepodarí všetky tieto funkcie urýchlene zmenšiť, budeme o pár mesiacov asi zdvíhať k uchu polkilové mobily. To tu už raz bolo...

MP3 sticky

Po walkmanoch a diskmanoch sa začínajú nosiť MP3 sticky. Tieto malé čudá veľkosti zapaľovača su schopné prehrávať zvuky zaznamenané počítačom vo formáte MP3. Zároveň fungujú aj ako skladište. Už netreba brať so sebou na prázdniny diskman a zbierku cédečiek – stačí MP3 stick s pesničkami nahratými z počítača.

Ak to, čo práve letí, nemáte, ešte to neznamená, že nie ste in. Nemusíte za to ničieť nervy rodičom. Dôležitejšie je mať čisté šaty, umyté zuby a ostrihané nechty.

Relax po písomke

smiech – slzy - únava - odmena - výprask - zábava

- Pán doktor, ako sa volá ten chlap, čo mi stále skrýva veci?
- Alzheimer, babka, Alzheimer!

- Obžalovaný, povedali ste, že poškodený je idiot. Vyslovte nad tým ľútosť!
- Slávny súd! Ľutujem, že poškodený je idiot!

Mama:

- To chlapčisko sa ti podobá stále viac!

Otec:

- Juro, sem pod! Čo si zase vyparatil?

- Mój pes je taký múdry ako ja.

- Tak to som teda ešte nepočul. Ľudia sa predsa zvyknú chváliť svojimi psami!

- Jano, čo si taký zničený?
- Som zvedavý, ako by si ty vyzeral, keby si mal celý deň hádzať štrk do miešačky!
- Tak prečo tú robotu nenecháš?
- Akože nenecháš? Veď ja ju zajtra iba začínam!

Divák po futbalovom zápase:

- To bol nervák! Úplne som stratil hlas.

Spolusediaci:

- Ak by ste ho hľadali, skončil v mojom uchu.

Medzi astronómami:

- Podľa mojich výpočtov preletí kométa X-230 okolo Zeme o 1 000 645 rokov, 3 mesiace, 8 dní, 2 hodiny a presne 17 minút.
- Si si istý? Aby sa nám potom ľudia nesmiali...

Zo žiackej knižky

Neustále sa smeje a nechce povedať na čom.

Počas telesnej výchovy vyliezol do päťmetrovej výšky na dvojmetrový strom.

Vedomosti vašej dcéry sú nulové. Pre postup do ďalšieho ročníka je potrebné, aby si ich osvojila minimálne dvojnásobok.

-sf-

Riešenie krížovky

1 amfiteáter. 2 internet. 3 obrazovka. 4 teleskop. 5 lafeta. 6 tajga. 7 tulec. 8 žiarovka. 9 stonožka. 10 centimeter. 11 Japonsko. 12 Amazonka. 13 Komory. 14 sloveso. 15 Gutenberg. 16 dikobraz. 17 krovky. 18 prahory.